

MASARYKOVA
UNIVERZITA

Psychodiagnostika v pracovce

Libor Komárek

Struktura

- Využití diagnostiky v PracPsych
- Výhody a nebezpečí
- Dělení testů
- Nejčastěji používané metody
- Test rozhodování
- Předávání ZV z testování

Využití diagnostiky

Výběr

- Většinou jako doplňková metoda k pohovoru nebo AC
- Diskriminační kritérium (policie, armáda, elektrárny)
- Testy znalostí jako speciální kategorie (vstupní testování)

Rozvoj

- Diagnostika pracovního potenciálu
- Součást např. development centra
- Evaluační nástroj rozvojového programu (mělo to smysl?)

Testovat, či netestovat?

Výhody

- Objektivita
(měří všem stejně)
- Teoretické zakotvení
- Lze usuzovat na vzorce chování
(popis osobnosti, schopností, dovedností)
- Možnost znovupoužití dat
(evaluace, rozvoj)

Nebezpečí

- Nutnost sebereflexe kandidáta
- Ovlivnění aktuálním rozpoložením
- Možnost špatného pochopení položek
- Nebezpečí úmyslné sabotáže výsledků
(desiderabilita, náhodné odpovědi...)
- Přetestovávání

Lze testovat

- **Obecné mentální schopnosti**
  - vyšší mentální schopnosti = vyšší pracovní výkon
  - předpoklad pro osvojení si nového úkolu
- **Osobnostní rysy**
  - nižší míra korelace než u mentálních schopností
  - předpoklad pro konkrétní typ úkolů
- **Kreativitu**
- **Leadership**
- **Talent**

Dělení testů dle Psychodiagnostika, s.r.o.

- **Kategorie A**

- Absolventi psychologie (Bc. a Mgr.) bez omezení
- Absolventi pedagogiky, andragogiky, personalistiky ad. po zaškolení
- *B-I-T, BIP, LMI, Kresba postavy*

- **Kategorie B**

- Absolventi psychologie (Bc. a Mgr.) bez omezení
- *BOMAT, d2-R, IST 2000 R, NEOs, Stroopův test*

- **Kategorie C**

- Absolventi psychologie (jen Mgr.) po odborném zaškolení
- *Bentonův vizuálně retenční test, MMPI-2, ROR, WAIS-III*

Testy v PracPsych - výkonové

Svoboda a kol. (2004)

- IST 2000 R
- Ravenovy matrice
- Bourdonova zkouška
- Číselný obdélník/čtverec
- Test intelektového potenciálu
- Test koncentrace pozornosti
- Wechsler Memory Scale
- d2

Mňuková (2016)

- IST 2000 R
- D2
- Ravenovy matrice
- Testy rozhodování
- Bourdonova zkouška
- Disjunktivní reakční čas
- Vídeňský maticový test
- Test koncentrace pozornosti

Testy v PracPsych - osobnostní

Svoboda a kol. (2004)

- 16PF (Cattell)
- IHAVEZ (Mikšík)
- FIRO
- Eysencův osobnostní dotazník
- Lüscherův barvový test
- ICL
- Kresba postavy
- ROR

Mňuková (2016)

- Bochumský osobnostní inventář (BIP)
- SPARO (Mikšík)
- NEOs
- Dotazník motivace k výkonu (LMI)
- SVF78
- Baumtest
- Belbinův test týmových rolí
- ICL
- Hoganovy testy (PC)

Co nejčastěji chybí

- Standardizace testů na české populaci
- Důraz na kvalitu používaných metod (zneužívání diagnostiky)
- Nové revize a překlady starších metod
- Časově nenáročné metody (více metod v PC verzi)
- Kriteriaální validita některých metod, resp. testování souvislostí mezi výkonem a testem
- Kvalitní překlady některých metod
- Z hlediska zaměření – test emoční inteligence, manažerských dovedností, motivátorů, etických norem, dotazník profesní orientace použitelný i pro dospělou populaci

Test rozhodování

- Ř
  - Počet řešených položek (číslo poslední vyřešené)
  - Rychlost řešení problémů (rychlost postupu vč. rozhodnutí o vynechání obtížného úkolu v krizi)
- S
  - Počet správně vyřešených položek
  - Rozumová schopnost pro středně náročné úkoly
- CH
  - Chybně vyřešené položky
  - Odolnost vůči časovému přetížení
- V
  - Počet vynechaných položek
- S/Ř
  - Kvalita výkonu

Zásady předávání ZV

- Bezpečí klienta i mé
  - Organizace prostoru, časové vymezení, pravidla
  - Vysvětlení o co v testu šlo a jak má klient výsledky číst
- Čím barevnější, tím pochopitelnější
- ZV jako dialog
- Relativizace všech výsledků (nebezpečí „nálepkování“)
- Zodpovědnost
  - za předání a pochopení výsledků jde za námi
  - za využití výsledků jde za zadavatelem/klientem

Použitá literatura

Chamorro-Premuzic, T. & Furnham, A. (2010). *The Psychology of Personnel Selection*. Cambridge: Cambridge University Press.

McKenna, E. (2006). *Business Psychology and Organizational Behaviour: A Student's Handbook* (4th. ed.) Hove: Psychology Press.

Mňuková, M. (2016). *Analýza aktuálního stavu psychodiagnostiky v pracovní psychologii*. Brno: Masarykova univerzita.

Svoboda, M., Řehan, V., Vtípil, Z., Klimusová, H. & Humpolíček, P. (2004). *Aplikovaná psychodiagnostika v České republice*. Brno: Psychologický ústav FF MU v Brně.

Úkol:

- Ve skupinách po 3 lidech
- 7 minut prezentace

Připravit veřejnou zakázku:

- **Air Bank**
- Přejí si VŘ formou PSDG
- Sestavte 3 testové baterie na nábor
  - Manažerů nových poboček
  - Bankovních asistentů
  - Pracovníků CustomerCare (infolinka)

max. cena do 250 000,-

